SVOBODA / СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY / УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 73. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, APRIL 16, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 16-го КВІТНЯ 1992 Ч. 73. РІК XCIX.

ВЕРХОВНА РАДА ПІДТВЕРДИЛА БЕЗ'ЯДЕРНИЙ СТАТУС УКРАЇНИ

Київ (УНІАР). — Тут 10-го квітня Верховна Рада України ухвалила постанову про додаткові заходи щодо забезпечення набуття Україною без'ядерного статусу. Згідно з цією постановою Україна домагатиметься гарантії, що вивезена з території України в Росію ядерна зброя буде знищена і що компоненти її не будуть використані для повторного створення зброї масового знищення.

Верховна Рада підтвердила взятий Україною курс на мирне співробітництво з усіма світовими співтовариствами, позаблоковість, невтральність та дотримання в майбутньому трьох неядерних принципів. Тактичну ядерну зброю постановили вивезти з території України тільки під умовою запровадження і введення в дію механізму міжнародної контролі за її знищенням з участю України.

Президентові України Леонідові Кравчукові рекомендовано якомога швидше розпочати переговори з керівниками ядерних держав світу щодо комплексного розв'язання проблем, пов'язаних з ліквідацією ядерної зброї. Уряд України, включивши фахівців та закордонних експертів, має подбати про гарантію безпеки та зовнішньо-політичних інтересів України, в тому числі й економічні сторони, зокрема, використання компонентів знищеної зброї в мирних цілях. Угоди про заходи щодо ядерної зброї мають бути ратифіковані Верховною Радою України.

Міністерству оборони України доручено укомплектувати стратегічні сили, розташовані в Україні, військовослужбовцями збройних сил України.

У Брюсселі на зустрічі Ради північно-атлантійського співробітництва представники країн Заходу висловили занепокоєність припиненням Україною вивезення нуклеарної зброї. Як зауважує агентство Ройтерс, на території України розміщувалося більш, ніж половина тактичної нуклеарної зброї колишнього СССР, тому 8-го квітня на засіданні НАТО учасники наради вимагали від України і Росії забезпечити вивезення ядерної зброї з України до 1-го липня, як про це було домовлено в Алма-Аті.

У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ВИСВЯЧЕНО ЄПИСКОПА В. ПАСКУ

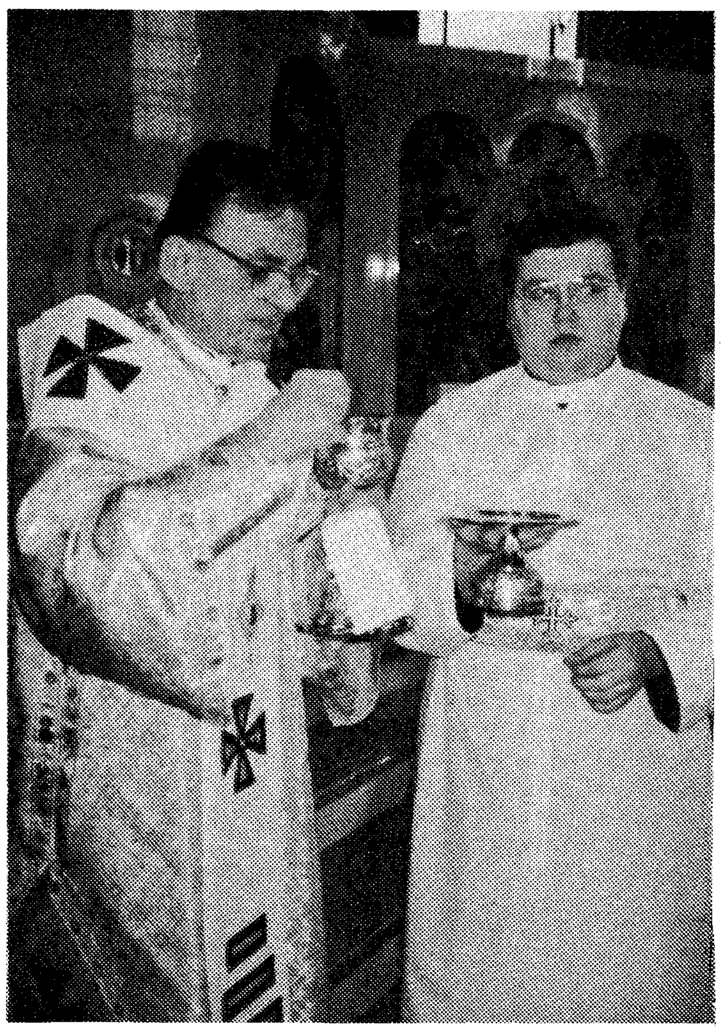

Владика В. Паска під час хіротонії

Філядельфія. (І. Скочиляс). — У четвер, 19-го березня, о 2-ій год. по полудні почалася тут Архиєрейська Божественна Літургія. Під час Богослуження Митрополит Стефан Сулик, як головний святитель, поклав свої святительські руки на голову Владики-номіната о. прелата Володимира Паски. Також поклали свої руки Владики Василь Лостен та Інокентій Лотоцький ЧСВВ, як співсвятителі.

Архидияконом був о. проф. Атанасій Пекар, ЧСВВ, духовник у богословській семінарії у Вашінґтоні. Він привів Владику-номіната перед святителем та виголосив, що „з Божого повеління і з благословення Апостольського престолу" Владика-номінат приходить і просить висвятити

(Закінчення на стор. 3)

Бельгія вислала російських шпигунів

Брюссель, Бельгія. — Бельгійський уряд вислав двох дипломатів і двох співробітників торговельного представництва Росії за діяльність, несумісну з їх статусом. Всі четверо замішані у шпигунстві. Минулої суботи вони залишили Бельгію. Керуючись власними міркуваннями, міністерство закордонних справ Бельгії вирішило не називати прізвищ російських шпигунів.

Вранці у п'ятницю, 10-го квітня, співробітники бельгійських органів безпеки заарештували членів шпигунської мережі, після чого російським громадянам запропонували залишити країну до п'ятої години вечора того ж дня. Серед заарештованих громадян Бельгії — троє промисловців, журналіст і працівник служби соціальної допомоги. Ще дев'ять осіб були затримані, але після допитів звільнені.

Міністер закордонних справ Бельгії Віллі Кляс заявив, що посольство його країни у Москві передало урядові Росії ноту протесту, в якій розціню це шпигунство як подію, що ставить під загрозу не лише двосторонні відносини, але й зв'язки між Росією і Европейською спільнотою. „І це відбувається в той час, коли Росія чекає (від Заходу) допомоги на більйони франків, — сказав В. Кляс. — Не можу приховати свого розчарування... Я був не єдиним з тих, хто вірив, що з падінням Берлінської стіни і з розпадом Совєтського Союзу покладено кінець такій діяльності", — додав міністер.

За словами Кляса, уряд Росії виділяє величезні суми на шпигунську діяльність проти Заходу, що може поставити серйозні бар'єри на шляху надання допомоги цій країні. Громадян західніх країн буде нелегко переконати в тому, що Росія перебуває в тяжкому економічному становищі, якщо відомо, що вона щедро фінансує шпигунство.

Бельгійське пресове агентство повідомило, що виявлена шпигунська група забезпечувала Москву таємно військово-технічними інформаціями приблизно від 1967 року.

КАБІНЕТ Б. ЄЛЬЦИНА ВІДКЛИКАВ СВОЇ ПОГРОЗИ

Москва. — Засоби масової інформації повідомляють, що кабінет президента Росії Бориса Єльцина, який погрожував резиґнацією у випадку, якщо З'їзд народних депутатів не затвердить теперішньої економічної програми, або якщо проголосує за повернення господарської системи на „старі рейки" комуністичного централізму, відкликав свою погрозу. На рішення подіяла західня заповіджена допомога для Росії й інших країн, членів Співдружности Незалежних Держав.

У вівторок, 14-го квітня, на ранішній сесії З'їзду, депутати зглядили своє становище до ліберальної економічної програми Єльцина, погодились на її експериментальне продовження і тим самим врятували Росію від небезпечного експерименту революції першого демократичного уряду, — кажуть політичні спостерігачі.

Без сумніву, що вплив на зміну рішення парламенту мали два чинники: заповіджена 24-більйонова допомога для стабілізації карбованця і перебудови та переведення російської економіки у систему вільного ринку, а також присутність в Москві Ніколаса Брейді, секретаря Департаменту скарбу ЗСА. Беручи це все до уваги, більшість депутатів парламенту прийняли „у принципі" декларацію підтримки для переведення економічних реформ і тим самим зглядили існуючий між парламентом і урядом конфлікт.

Єгор Т. Ґайдар, головний архітект радикальних реформ в Росії, який у понеділок, 13-го квітня погрожував резиґнацією уряду, а рішення депутатів З'їзду порівнював до „хаосу й катастрофи", відкликав погрозу, резиґнації. Інший член уряду Ґеннадій Бурбуліс заявив на сесії, що нема тепер причини до резиґнації.

Не зважаючи на прийняття нової „декларації", яка носить тимчасовий характер, боротьба за владу, а в першу чергу за ліквідацію демократичної системи в Росії триває далі. Наприклад, частина народних депутатів намагалася привернути Санкт Петербургові давню назву Ленінград і над цією справою парляментариста голосували три рази, аж поки депутати із Санкт Петербурга, під керівництвом російського во віниста Анатолія Собчака не піднялись на ноги і не заявили, що покинуть З'їзд, якщо парламент не затвердить нової назви.

Подібні бої між прихильниками політики Б. Єльцина і депутатами інших скрайніх політичних партій, відбуваються дослівно над кожною справою. Доказом політичного хаосу в Росії була також багаточисельна демонстрація на Красній площі в Москві. Одні вимахували російськими прапорами, інші давніми комуністичними червоними із серпом і молотом, ще інші чорними, а всі вони разом домагалися резиґнації Б. Єльцина і його уряду та повернення Росії (вони думали про імперію) на давні „добрі шляхи".

Чимало західніх спостерігачів, економістів й аналітиків кажуть, що мультібільйонова допомога для Росії тепер ситуації не змінить, а може ще й погіршить, збільшуючи злочини, крадіж західніх „подачок", зріст чорного ринку у якій заанґажовані урядові особи і кагебісти.

Папа назначив нунція в Україні

Ватикан. — Папа Іван Павло II номінував монс. Антонія Франка, службовця у державному секретаріяті Ватикану, апостольським нунцієм в Україні.

Нунцій, спеціяльністю якого в секретаріяті була Східня Европа і колишній СССР, буде висвячений перед відїздом до Києва на Архиєпископа.

Папське повідомлення з 28-го березня наспіло чотири дні після того, як Архиєпископ-номінат закінчив 55 років життя. Він народився у Пулянелло, і був висвячений на священика у 1960 році. Ватикан проголосив 8-го лютого, що він встановляє дипломатичні відносини з наново самостійною Україною. Зразу після повідомлення монс. Франко поїхав у Київ і Львів.

Згідно з заявою ватиканського пресового б'юра, вже раніше в історії у 1919—20 роках Ватикан і незалежна Україна погодилися на встановлення дипломатичних відносин. Назначено Апостольського візитатора, однак він дальше Варшави не дійшов, тому що російська армія посувалася на Захід.

Архиєпископ-номінат Франко ступив на ватиканську дипломатичну службу у 1972 році і працював у Болівії, Ірані, Франції і в ООН в Ню Йорку. Він працював у Секретаріяті для зв'язків з ЗСА від 1988 року.

Журнал „Україна" пише про С. Гординського

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Ілюстрований журнал „Україна" з березня 1992 року посвятив частину числа відомому мистцеві, поетові та мистецтвознавцеві Святославові Гординському.

Прикрашена на обкладинці знаменитою світлиною С. Гординського роботи мистецького фотографа Василя Пилип'юка, „Україна" містить ряд кольорових репродукцій із художньої скарбниці поета і мистця, в тому декілька його давніх шаржів-карикатур відомих українських постатей письменників і журналістів, і фрагменти фресків із собору св. Софії в Римі, який мистець розмальовував.

У текстах поміщена довга стаття — рефлексії із першої після Другої світової війни подорожі мистця в Україну, а зокрема його враження із перебування в Києві і Львові.

С. Гординський перебував в Україні влітку 1991 року, де в кожному місці вітали його особливо сердечно та тепло. Його враження із цієї подорожі переплітані спогадами про відомих українських мистців і літераторів, які були його друзями пера, чи пендзля. Стаття має назву „...І ніколи не мав часу" та її вступі вміщені два листи: перший С. Гординського до Р. Лубківського, а другий Р. Лубківського до мистця.

Враження С. Гординського із цих перших після півсторіччя відвідин України позитивні та повні ентузіязму так питоменного для нього. Статтю враз із репродукціями, листами та двома цитатами мистця дають читачам добрий образ цього многогранного передового члена української культурної еліти. Біля його світлини на обкладинці його рукою написано: „Що може бути приємніше для поета чи мистця, як знаття, що і його цеглина вкладена до синтези храму української духовости, до якої змагає тепер народ України". У цих словах виявляється цілий оптимізм С. Гординського, яким сповнене його ціле життя.

Б. Єльцин не зустрівся з Н. Брейді

Москва. — У дводенну програму візити секретаря скарбу ЗСА Ніколаса Брейді в Москву входили зустрічі з лідерами Росії, в тому числі і з президентом Борисом Єльцином. Однак ця зустріч не відбулася, бо тепер для Б. Єльцина важнішим є вияснення відносин з міністрами свого кабінету.

Н. Брейді зустрівся з першим віцепрем'єром Росії Єгором Гайдаром і, як подає агентство ІТАР-ТАСС, „висловив стурбованість, яка існує серед країн великої 'сімки' відносно можливости втрати фінансової стабільности і загальної фінансової дестабілізації в Росії".

Кореспондент агентства АП Клинтон О'Браєн передав з Москви, що після 80-хвилинної розмови з Гайдаром Брейді провів пресову конференцію, на якій заявив: „Упевненість світової громадськости в можливості здійснення реформ в Росії — дуже важлива умова для фінансової допомоги цій країні... Говорячи про це, ми зовсім не намагаємось нав'язувати Росії своє уявлення про реформи і не маємо наміру вмішуватися в її внутрішні справи".

Як підкреслив Брейді, країни „великої сімки" (Англія, Німеччина, Італія, Канада, ЗСА, Франція і Японія) впевнені, що Росії вдасться вирішити проблеми, які дозволять дати їй обіцяну допомогу — 24 біл. дол., які Захід виділив на здійснення економічних реформ в країнах колишнього СССР.

На зустрічі Брейді з Ґайдарем з американської сторони були присутні амбасадор ЗСА у Москві Роберт Стравс і асистент секретаря скарбу Дейвид Мелфорд.

Письменники були і будуть з народом

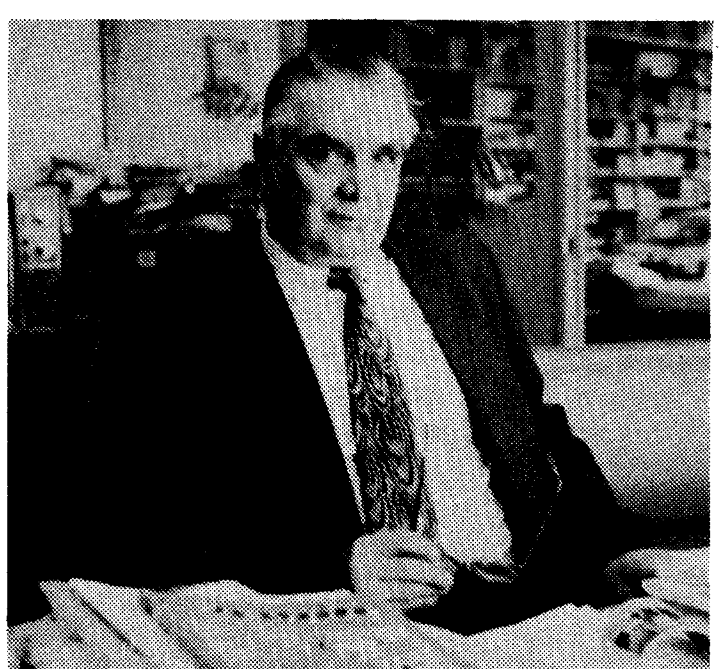

Юрій Мушкетик під час відвідин редакції „Свободи".

Джерзі Сіті, Н. Дж. (П. Часто). — Ми вже й звикли до цього: зустрінемо українського письменника — чуємо не про літературу, а про політику. І як же бути нам — тішитися чи жаліти з цього приводу? За нормальних суспільних умов романістам належалося б писати свої романи, а поетам — вірші і поеми, однак хто може з певністю сказати, коли ті умови прийдуть, нарешті, до жаданої норми? Не відважується на таку прогнозу й шановний гість редакції „Свободи", голова Ради Спілки Письменників України, відомий український прозаїк Юрій Мушкетик. З його неквапливої, розважливої, ясної мови постає історична доля української літератури, її особлива місія в житті нашої нації, її кровний зв'язок з відродженням і утвердженням української державности.

„Вихід літератури за межі чистої естетики почався задовго до перебудови. Власне, це давня традиція красного письменства в Україні — протистояння злу, що прагне запанувати в світі. Хіба не кажу про Шевченка з його закликом „порвати кайдани і вражою злою кров'ю волю окропити", але всі значні наші поети добровільно відмовлялися від лаврів ліриків і однописців, бо, як писав Павло Грабовський, „де плачуть, там немає краси".

Відомо, що в совєтські часи тиск на українську літературу був особливо брутальним і фатальним, бо де є комплекс „старшого брата", володаря, там неминуче з'являється комплекс раба, плодиться пристосуванство, конформізм. Чи ж давно, наприклад, поет, та й не безталанний, Борис Олійник клявся в любові до компартії і допомагав Ґорбачову тримати над Україною імперського кулака?

„Так, все було. Був конформізм, була громадянська зрада, була й найтяжча зі зрад — зрада самого себе, коли письменник не встоював перед спокусою здобути „святий" спокій самовбивчою належністю до методу „соціялістичного реалізму", і потім мусив, проти власного розуму і сумління, служити маніякальній сталінській настанові,

(Закінчення на стор. 4)

У СВІТІ

ТУРЕЦЬКІ ІНЖЕНЕРИ закінчили встановлення наземних ретрансляційних станцій в Азербайджані, Туркменістані, Таджикістані, Узбекістані, Казахстані і Киргизстані, через які ці республіки Середньої Азії 89 годин на тиждень прийматимуть телевізійні розважальні і інформаційні програми з турецького сателіта Інтелсат. Керівник проєкту Седат Орсела заявив, що „програми турецької телевізії стануть для жителів ісламських республік колишнього Совєтського Союзу вікном на Захід".

У ЗВ'ЯЗКУ З ОСТАННІМИ подіями в Боснії і Герцоговині генеральний секретар ООН Бутрос Ґалі повідомив, що має намір цього тижня відіслати в республіку до 100 спостерігачів, які докладуть усіх зусиль для замирення сторін. В Югославію знову повернеться спеціяльний післанець ООН колишній державний секретар ЗСА Сайрус Венс. Тим часом серби продовжують практику погромів в районах мешкання хорватів і слов'ян-мусулман, змушуючи їх втікати. Загальна кількість втікачів з Боснії і Герцоговини досягла 800.000 осіб.

НА ДРУГИЙ ДЕНЬ перебування міністра закордонних справ Німеччини Ганса-Дітріха Геншера у Грузії відбулася урочиста церемонія підписання документів про встановлення дипломатичних стосунків між Німеччиною і Грузією. Першим західнім амбасадором в Грузії став Ґюнтер Дальгофф. „Німеччина зробить все, щоб Грузія приєдналася до світової спільноти", — заявив Геншер. Німецький міністер закордонних справ мав зустріч з представниками грузинської інтелігенції, відвідав цвинтар німецьких військовополонених, а також зустрівся з керівником Грузинської Церкви Патріярхом Ілією II.

В ІНТЕРВ'Ю ГАЗЕТИ „Московскіє Новості" президент Вірменії Левон Тер-Петросян відкинув політичну прогнозу, згідно з якою для Вірменії нібито вигідно орієнтуватися на якусь одну з цих країн — Росію, Туреччину чи Іран. Щодо ворожнечі в Нагорному Карабаху, то Тер-Петросян заперечив погляд на цей конфлікт як на протистояння між ісламом і християнством. Вірменський президент назвав це „спекулятивною спробою перевести проблему з правничої площини в конфесійну".

В АМЕРИЦІ

ОДИН З НАЙБІЛЬШИХ американських банків, Кемікал Бенкінґ Корпорейшен, обнизив свою позичкову стопу на одну четверту відсотка до 6 1/4, беручи собі за приклад таке ж потягнення Федеральної ради резерв минулого тижня, що в результаті дало найнижчу стопу від 1976 року. Не зважаючи на це, ні один з інших великих банків не пішов слідами Кемікал, а на питання кореспондентів відмовлялися від будь-яких коментарів, пояснюючи, що справа зменшення позичкових стіп є під розглядом. Одначе аналітики твердять, що коли інші банки хочуть конкурувати з Кемікал, то мусять винести негайно рішення в цій справі, бо в іншому випадку залишаться далеко позаду, бо Кемікал вже веде перед коли йдеться про комерційну діяльність малих і середніх підприємств в околицях Ню Йорку.

СПОСТЕРІГАЧІ ПОЛІТИЧНИХ подій у Вашінґтоні твердять, що відповідальні за передвиборчу кампанію президента Джорджа Буша, вдалися до нової стратегії, якою стараються представити його, як відповідального мужа в домашній політиці. Для цього публікують цілий ряд виступів Президента з відомими постатями мистецького світу при підписуванні зовсім не важливих законів чи наказів, як це було в понеділок, 13-го квітня, коли Президент в присутності актора Чарлтона Гестона підписав наказ про посилене введення в життя закону з 1988 року, яким Верховний Суд ЗСА забороняє профспілкам вживати вкладки нечленів для політичної діяльности.

ВИСТУПАЮЧИ ПЕРЕД Економічним клюбом в Дітройті, Роберт Ґейтс, директор Сі-Ай-Ей заявив, що Уряд президента Джорджа Буша видав директиву, що від тепер майже 40 відсотків праці розвідчих агенцій країни буде спрямовано на міжнародну економіку. Він також підкреслив, що вищезгадану директиву базовано на дослідах 14 розвідчих агенцій, які представили свій плян до 2005 року. Аналітики твердять, що це дуже відрадне явище, коли відповідальні керівники країни здають собі з того справу, що майбутнє належатиме економічно-технологічним змаганням.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА Джорджа Буша, гостро скритикував акції президента Перу Альберта К. Фуджіморі за його антидемократичні потягнення для наведення порядку в країні. Одначе ЗСА покищо не почали будь-яких конкретних дій проти нього, хоча державний секретар Джеймс Бейкер на спеціяльному засіданні Організації американських держав заявив, що „не можна нищити демократію для її збереження". Він уважає, що поступування президента А. Гуджіморі є неправильним, бо він втратить якраз все те, що могло б допомогти йому поставити Перу на ноги та зліквідувати підривні акції прокомуністичних партизанів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Проти всевлади робітничих спілок у ЗСА

Карло Маркс, економіст, заповів був у „Капіталі" революцію робітничої кляси проти використовуючої її кляси капіталістів-працедавців. Але не передбачив, що будуть леґалізовані робітничі спілки (юнії), з якими працедавці робитимуть колективні договори праці, із правом переводити навіть страйки у боротьбі за кращі умовини праці й заробітку. В Америці є біля 60 прерізних юній. Багато з них (але не всі) належать до централі Американська Федерація Праці — Конґрес Індустріяльних Організацій. Був час, що юнійний рух так розрісся і здобув собі такі впливи на все суспільно-політичне життя, що грозило постання юнійної держави в державі. Підкосило цю всевладу юній зловживання ними правом страйків. У практиці виявилося що різні страйки, проголошувані й керовані юніями, підрізували існування фабрики, майстерні чи установи, які затруднювали страйкуючих робітників, ліквідувалися і робітники залишилися на льоду. Був час, коли членство робітничих спілок значно скорчилося — тепер є їх біля 17 мільйонів душ.

У 1988 році Верховний Суд вирішив, що не члени юнії не обов'язані вплачувати до юнійної каси будь-які оплати за будь-які дії юнії. Але юнійні проводи здебільша злегковажили той присуд і далі стягали гроші з членів і нечленів, бо, мовляв, всі робітники користають з підписаних юнією договорів праці. Уряд Джорджа Буша дивився на цю практику почерез пальці і це саме стало однією з головних причин демонстраційної кандидатури на президента консервативного публіциста-коментатора Патріка Бюкенена. Консервативні діячі правильно обурювалися, що проводи юній не тільки видають величезні гроші, на які складаються членські внески робітників, не тільки виплачують президентам і секретарям юній платні вищі, як їх мають професори університетів, але ще й видаткують робітничі гроші на сутополітичні цілі. А що юнійні проводи здебільша опинилися у руках демократів, то насправді, у практиці, юнійні проводи на власну руку, не запитуючи членства, фінансували виборчі кампанії кандидатів Демократичної партії.

У минулий понеділок президент Джордж Буш виступив проти цієї практики юній, покликавшись на згадане вище рішення Верховного Суду з 1988 року. Юнійні проводи будуть тим виступом Президента напевне дуже невдоволені. За твердженням „Ню Йорк Таймсу" з 12-го квітня 1992 року юнійна каса втрачатиме яких два і пів мільйона дол. річно. Але тепер відбуваються ще у різних стейтах правибори і вся внутрішня атмосфера в Америці просякла президентськими виборами. Виступ президента Буша вдаряє безпосередньо по робітничих спілках, які стали прибудівниками Демократичної партії, — посередньо по цій партії. Тому можна сподіватися гострої реакції від усіх противників Буша і за всією вірогідністю почуємо, що Джордж Буш та ціла Республіканська партія є проти робітництва. Передбачаючи таку демагогію Буш зразу заявив, що він діє в обороні інтересів робітництва. Американська Демократична партія не менше патріотична як Республіканська. Але робітничі спілки повинні триматися осторонь партійно-політичного суперництва і не анґажувати фондів, які йдуть з кишень робітників, на будь-яку партійну дію.

Виступ Джорджа Буша проти практики різних юнійних потентатів напевне дасть притоку до голосів „за" і „проти". Трудно згори збагнути, чи він поможе чи пошкодить Бушеві в його виборчій кампанії. Напевне можна твердити, що цей виступ сподобається консервативному крилові Республіканської партії і не сподобається ліберальному крилові. Який вплив воно матиме у листопадовому голосуванні — годі передбачити. Але всі минулі вибори доказували, що американські робітники не слухають юнійних наказів і голосує кожний за своїм вибором і своїми симпатіями чи антипатіями до існуючих кандидатур. Останні опити виявили, що Джорд Буш, без уваги на всі його промахи, таки має поважну перевагу над демократичним кандидатом Биллом Клинтоном, у якого — найбільші шанси отримати номінацію на конвенції Демократичної партії. Якщо понеділковий виступ Буша причиниться до оздоровлення юнійних практик, то це буде добре діло.

Микола Бараболяк

А МИ ТАКИ НАЦІОНАЛІСТИ!

Іноді нарікаємо, що засоби масових інформацій таврують нас „націоналістами", а це нас ображує, бо ми віримо, що тим епітетом закидають нам прихильність до недемократичних, тоталітарних настанов. У нас на цьому пункті деяка психоза, бо все нам видиться, що цим теж закидається нам націоналістичну нетерпимість до наших національних меншин, а це драстична справа. Правда, в енунціяціях деяких політичних коментаторів, як наприклад Сімес і Коген (відомих нам із виступів на телевізії, останньо стаття Сімеса у „Ню Йорк Таймсі") то назагал, коли мова про наш націоналізм, то в позитивному сенсі, як прояв цього тренду у світовому маштабі. А наявність такого політичного розвитку приймається загально як історичний процес у поході.

Так воно і є, і нам треба розуміти, що і наш націоналізм у поході, це не якесь унікальне явище, а звено у політичному розвитку сьогоднішнього дня. Те, що звемо міжнародними стосунками, це не статичний феномен, а розвиток. Він проходить циклами: під впливом то відосередніх, то доосередніх рушіїв. Коли покликатись на історію то в Китаї вже за Чау династії, сотні сторіч до Христа, і в старовинній Греції у тому ж періоді, можна завважити, що з'єднання, які нині звемо „державами", то розходились, то сходились, завжди у результаті нечуваних із їхньої жорстокости воєн. Консолідувались, щоб уникнути зударів, а відтак набравши сил, знову йшли на війни. В ближчих нам часах, у середньовіччі в Европі, в часи феодалізму, люд Божий ішов насліпо за володарями, королями, за них умирав.

Горизонтальних зв'язків у народі, одної до одної людини, почуття взаємного інтересу і готовість боротись. Існувала тільки вертикальна льояльність — до короля, володаря.

Почуття взаємного „національного інтересу" в сьогоднішньому розумінні — не було. Це горизонтальне почуття вибухло наче бомба щойно у французькій революції. Маємо вмирати в обороні інтересів короля? Дбає він про нас? Варта він того? Ми вільні, а як умирати, то за батьківщину, наше спільне. Так зродився націоналізм, у сенсі почуття спільноти інтересів людей, що плекають ці самі, чи подібні вартості, мову, звичаї, історичне минуле, коротко — спільну духовість. Так зродилась французька нація — перша між спільнотами цивілізованого світу. За нею прийшла італійська під кличами Ґарібальді і Мацціні, німецька щойно 1871 році за цісаря Вільгельма, на базі вчення Гердера і Фіхте. В тому ж часі почалось формування української нації на слові Шевченка. Польський націоналізм дозрів майже в той час, що французький під впливом розборів Польщі.

Наш незавершений націоналізм дозріває. Дозріває на наших очах арабський, у жахливих судорогах. В арабському, мусулманському світі політичне поєднане нерозривно з релігійним. Після закінчення Першої світової війни були всі познаки, що арабський світ нав'язуючи до світлих традицій арабської державности під Салядином, а відтак Сулейманом Великим, зорганізує свою державність під Шаріфом Гуссейном Мекки, прадідом нинішнього короля Йорданії, теж Гуссейна. Та тодішні колоніяльні держави, Великобританія і Франція, вирішили інакше. Поділили тіло арабського народу на королівства. Результат: нинішні наслідники цих володарів в Іраку — Саддам Гуссейн, в Сирії — Садат, в Лібії — Каддафі, відсунувши тих накинених королів, — всі вони претендують на збирачів арабських земель під їх владою. Арабський націоналізм, хоч придушений, живий, і колись вибухне з дуже прикрими наслідками.

Тренд дезінтеґрації котиться інколи задалеко. Посягають по повну самостійність племена, які у своєму розвитку ще не дійшли, або й не мають даних, щоб досягти рівень розвитку, духового і матеріяльного, щоб могти претендувати на повну державну незалежність у міжнародноправному сенсі. Так в Африці потворились державки, у яких людині живеться нині поганіше, ніж колись. З таких новіших затій на терені російської федерації до повної незалежности доросли мабуть татари, яких понад 3 мільйони, і яким володарі Кремля носили колись данину до їхньої столиці — Казань. Подібно чеченці. Це на марґінесі, бо питання скомпліковане.

Націоналізм і війни — сіямські брати. Та після Другої світової війни були серйозні заходи, очолені такими визначними політиками як французькі міністри закордонних справ — Монне, а головно Шуман, започаткувати досередні заходи для з'єднання народів Европи і уникнення воєн, яких мали досить, що завершились останніми часами перспективами, що на почат-

(Закінчення на стор. 3)

Любомир Кузьма

Світлом ткані килими

Фотографічне мистецтво є дитиною малярства і воно серед образотворчих мистецтв наймолодше. Французький маляр і винахідник Люї Жак Даґер 1839 року винайшов спосіб хемічно утривалити образ, кинений сочкою на металеву плиту. Перші фотографії XIX сторіччя, так звані (за іменем автора) даґеротипи, були переважно портретами, не раз ліпшими від портретів, виконаних мистцями-малярами. Побачивши перший раз даґеротип, один французький маляр сказав: „Я хотів би так малювати". І це веде нас до проблеми фотографічного мистецтва, про існування якого деякі люди ще сьогодні сумніваються. Для критичного погляду не може бути сумніву, що фотографічне мистецтво не тільки можливе, але реально існує. Мистець-світливець, замість малювати пензлем і фарбами, вживає легшу і більше обмежену техніку механічної репродукції. Компонує не через уклад, зміну і поправку елементів картини, тільки через вибір знайденого у природі мотиву.

Цей короткий вступ може помогти ліпше розуміти фотографічне мистецтво, твори якого маємо нагоду бачити на третій кольоровій фотовиставці Теодора Терена Юськова, відкритій від 5-го до 19-го квітня 1992 року в ґалерії ОМ-УА в Ню Йорку. Дві попередні виставки відбулися 1971 і 1982 року. Автор цієї виставки знаний також як співак і музичний та образотворчий критик, але його дійсну творчість находимо в ділянці мистецької фотографії.

Майже сто картин середнього і більшого формату заповнюють дві залі виставки. Багатство кольорів, форм і тем, які відтворюють красу живої природи в різних порах року і дня, включно з людьми в акції і в портретових композиціях, характеризує виставку. Всі картини виконані в стилі фотографічної прецизії, без ніяких трюків сумнівної вартости і без імітації стилів малярства. І це правильна дорога, бо кожне мистецтво повинно плекати свій власний характер і власну мову.

Помітний поступ від часу попередніх виставок у якості творів, у композиції і експресії. У всім виступає головна характеристика автора як кольориста і поета живої природи, який найбільше любить розкішні осінні і весняні кольори червоно-золотого листя і біло-рожевих квітучих дерев. Осінні краєвиди розгортаються як килими довгими рядами у мерехтінні жовто-червоного світла і творять головний акцент цілої виставки. До них прилучуються весняні краєвиди з квітучими деревами, повні світла і радости пробудженого життя. Пурпурові японські черешні, обсипані білим цвітом маґнолії і черемхи грають як весняна симфонієтта, а серед них виринає несподіванка: це „Вежі — двійники в Ню Йорку" (Ворлд Трейд Сентер) в чотирьох композиціях де свіжі кольори і вдаряюча комбінація геометричних форм архітектури з весняними деревами на першому пляні спонукує станути перед образом.

Одним з акцентів виставки є також „портрети квітів": сильно побільшені троянди, косатні, маки і інші, деякі з комахами, і водні лілеї на синіх водах.

Зимові краєвиди оживляють виставку через присутність людини в природі. Дорослі і діти в акції в зимових спортах виповнюють зміст кількох картин, серед них вирізнюються „Ковзанярі у Рокефеллер Сентер" і одне з найліпших картин на виставці, „На санчатах у парку", де нема нічого припадкового, що можна б усунути, форма і кольор однаково згармонізовані і образ виглядає, немов мальований людською рукою.

Найбільше експресії вдалося мистцеві добути з портретів. Із 17-ти портретів наших мистців, з їхніх облич промовляє жива людська душа з її характером, думками і емоціями. Деякі з цих портретів мають вже історичну вартість, бо їхні моделі відійшли від нас.

Один з глядачів був майже оголомшений кількістю і якістю творів виставки і висловив думку, що малярство не може осягнути того, що фотографія. На це можна відповісти, що не тільки малярство не може зробити того, що робить фотографія, але і фотографія не може зробити того, що робить малярство. Наприклад, історичні композиції або щонебудь інше, чого не бачимо, тільки уявляємо, є поза ділянкою фотографії. Ця техніка обмежена до теперішньости, до виду в даному моменті. Але і в такому обмеженні рука майстра творить мистецтво.

Юліян Мовчан

„ПЕРСОНАЛЬНА БІБЛІОГРАФІЯ" МАКСИМА БОЙКА

Максим Бойко, „Персональна бібліографія", 1947—1992, Блумінґтон, Інд, ст. 178, 1991 р.

Відомий на еміґрації — д-р Максим Бойко — один з найвизначніших українських бібліографів, публіцист і науковець, на схилі свого віку (в лютому ц. р. йому сповниться 80), видав свою персональну бібліографію. Бо, коли в роках 1947—1992 він присвятив свою працю описові книжок інших авторів, тепер він видав 178-сторінкову працю, де подав все те, що він сам написав за останніх 45 років. Враховуючи, що це вже був еміґраційний час його життя і діяльности, коли Україна, де знаходяться основні джерела для його праці, була під міцним замком залізної заслони, це одночасно був дуже невигідним і тяжким часом для його дослідницької бібліографічної діяльности. До того ж через окупаційні та воєнні обставини не маючи змоги скорше здобути вищу освіту, також вже на еміґрації, авторові довелося в цій справі досягнути свого, здобуваючи весною 1949 року університетський диплом. 1969 року в Українському Вільному Університеті він успішно захистив дисертацію на ступінь доктора філософських наук.

Та незважаючи на всі труднощі, Максим Бойко завдяки своїй невтомній і наполегливій праці за період 1947—1992 років написав 278 праць — починаючи від кількасторінкових на зразок „Безмежна брехня московської Жовтневої революції" (1949) або „Діяльність Ініціятивного Гуртка Волинян" (1950) і кінчаючи 337-сторінковим „Бібліографічним оглядом збройної боротьби Волині" (1976) або 225-сторінковою „Українською бібліографією материка та діяспори" (1988).

Уже в поточному, 1992 році, як довідуємося із збірника, появилися в друку дві бібліографічні праці автора, а саме: „Бібліографія та бібліотекарська наука в Україні" та „Історичний фундамент української бібліографії". Обидві ці праці появилися в „Українському Квартальнику".

Про що пише Максим Бойко в численних бібліографічних працях? Чому він вирішив присвятити свою енерґію і свої здібності саме цій ділянці науки?

У своїй статті „Дослідження рідномовної бібліографії" автор на це питання дає таку відповідь: „Бібліографія — це культурна ділянка праці, спрямована на реєстрацію умового доробку народу та інформації про твори друкованого".

І це дійсно так. Бо чим більше людство в процесі історії здобувало досягнень у ділянці культури техніки, літератури, мистецтва і т. д., тим більше виникала потреба все це десь „зафіксувати", тобто, записати аби тими здобутками можна було користуватися не тільки тепер, але й пізніше з їхніх джерел могли черпати матеріяли також інші покоління. І ось, цією ділянкою розпочала займатися бібліографія, що з грецької мови означає — опис книг чи статтей, присвячених певній ділянці знання, їх короткому оглядові і т.д.

І д-р Максим Бойко „фіксує"... Його „фіксування" чи праця в ділянці української бібліографії важлива і цінна була також тому, що це було дуже важливою протиакцією щодо намагань Москви під претекстом „злиття націй і мов" „перемолоти" всі поневолені народи, а українську націю — зокрема, в своєму „общеросійському котьолку". Ось чому про якусь окрему українську бібліографію за совєтських проклятих часів не могло бути жодної мови.

Звичайно, в цій короткій рецензії неможливо згадати все те, що вийшло з-під пера автора. Все ж таки для прикладу наведемо бодай кілька його праць. Вони появилися в світ не тільки українською, але також деякі і англійською мовами. І так, у англомовній праці — „Перша кооперативна бібліотека на Волині та її культурно-економічний вплив", автор уводить англомовного дослідника Східньої Европи в історію Волині, як частини України, подаючи короткими, але чіткими описами передісторію, загальну інформацію та освітньо-культурний розвиток України, починаючи від княжих часів і кінчаючи періодом УНРеспубліки, як також часами окупації Волині Москвою та повсерсальською Польщею,

У 199-сторінковій праці „Бібліографічний довідник поселень Волині", виданий 1973 р., автор подає скорочені тексти про міста та села Волині. Але це не пропаґандивне совєтське видання на зразок „Історії міст і сіл Української РСР", а правдива об'єктивно написана праця, яка даватиме поштовх в Україні досліджувати старі архівні матеріяли бо тільки в такому випадку, вони можуть мати правдиву наукову вартість.

У 213-сторінковій праці „Культурна праця волинян у Північній Америці" (1978) автор поруч багатьох прикладів цієї праці, згадує також про створення ініціятивного гуртка, який мав на меті займатися тією справою зокрема, пише про його видавничу діяльність. Також пише про Товариство Волинь у Вінніпеґу, Фундаційний Комітет Почаївської Божої Матері та його видання.

Важливим виданням є 164-сторінкова „Острозька Біблія — королева українських книг", видана

(Закінчення на стор. 3)

ЕКСПЕРТИ ТВЕРДЯТЬ, що в наступних десятьох роках ядерна енерґія може стати за дорогою до ужитку та вже передбачують закриття 10 відсотків ядерних реакторів у країні. Майже 100 розпочатих будувань нуклеарних станцій зупинено впродовж 70-их і 80-их років з уваги на кошти, а тепер ще й кошти продукування яверної енерґії значно зросли, отже майбутність не виглядає заохочуючою. Крім цього електрична енерґія є набагато танша та має великі можливості розвитку в найближчому майбутньому.

Богдан Футей

ПРАВОВІ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ

III

Президент Кравчук, торкаючись питання нової конституції, ухвалив концепцію розподілу влади, що спрямована на створення незалежної судової влади, як третьої рівнобічної урядової структури. Він передав свою промову Першій конференції українських суддів, що відбулася в Києві 26—27 грудня 1991 року та Конґресові Українців Діяспори, що мав місце 22—23 січня 1992 року.

На розгляд Комітетові Конституційного Нагляду було запропоновано три питання, що безпосередньо торкалися реформ суду. Питання були опрацьовані і підготовлені Верховним Судом країни, міністерством юстиції та учасниками грудневої конференції.

Гострі суперечки точилися навколо питання, чи має суд бути цілком незалежною структурною одиницею чи входити до складу міністерства юстиції. Подібні питання вже розглядалися в Польщі, Чехо-Словаччині, Румунії та Болгарії. Більшість учасників обговорення, з Президентом включно, наполягали на повній самовизначености суду.

Комітет Конституційного Нагляду запропонував створити Верховний Суд, окремий конституційний суд, Верховний Арбітражний Суд, а також мережу обласних та районних судів. Нещодавно зроблено вже перші кроки в напрямку підтримки незалежности суддів: їм підвищили зарплатню та піднесли рівень фахового престижу. Комітет конституційного нагляду по недовгім часі розглядатиме питання про термін обрання судді на посаду (визначений час чи на все життя), а також питання про те, чи призначатимуться судді Президентом країни, парляментом, чи їх обиратиме народ. Розглядатиметься також радикальна пропозиція, що стосується концепції слухання справи в суді присяжних жюрі, яка викликала значну зацікавленність з-посеред працівників правоохоронних органів, але „стара суддейська ґвардія" неохоче сприймає подібні нововведення.

Вузловим аспектом у законодавчій реформі залишається роля генерального прокурора. Донедавна думка генерального прокурора брала гору над вирішенням суду щодо винесення вироку, так само, як і прокурорський нагляд надо всіма урядовими структурами. Прокурор набув репутації флягману Компартії, що стоїть на сторожі соціялістичної власности та завоювань соціялізму. Із подальшим розвитком програми приватизації нові власники не потребуватимуть прокурора, вони прагнутимуть самі здійснювати контролю над власним майном. Законодавство, що набуло чинности від грудня 1991 року, поставило прокурора на рівний щабель із адвокатом захисника. Воно відмінило прокурорський нагляд над рішенням суду, хоча залишило його над виконанням вироку.

Проєкт конституції буде перекладений англійською мовою і переданий до европейських та американських експертів на розгляд. Парлямент буде ознайомлений з проєктом не пізніше квітня, а його перше читання має відбутися у травні або червні. Друге читання Конституції відбудеться у вересні 1992 року. Якщо Проєкт буде схвалений парляментом, потрібно 2/3 голосів, його винесуть на листопадовий або жовтневий референдум ще цього року, хоча існують певні „підводні течії", які можуть вплинути на хід цього процесу.

На закінчення хотілося б сказати, що зерно правди, засіяне в Україні багато років тому, виплекане правозахисним рухом, проросло. На мою думку, народ України з розумінням і повагою ставиться до законодавства і правової держави. Свідченням цього є Народний Рух України. Завдячуючи саме роботі „Руху", у 1989 році був створений Комітет національностей, що займається питанням захисту прав всіх народів і народностей, що мешкають на терені України, а в листопаді минулого року парлямент країни прийняв декларацію прав національностей України.

Процес розбудови держави почався. Нині Україна стоїть перед завданням зформування нового Уряду, котрий запровадить нові закони, щільно зв'язані з демократизацією країни. Уряд має підготувати народ до умов конкуренції.

Успішне завершення такої підготовчої роботи вимагатиме певних змін у Судочинному процесі і його загальнолюдському сприйнятті на рівні виконодавчої і законодавчої влади, як це ведеться в інших державах світу. Україна потребує висококваліфікованих суддів, добре підготовлених до таких змін.

Правова система на своєму сучасному етапі не вдовольняє усіх висунутих вимог. Необхідно, щоб перехід до правової держави очолили політичні й громадські інституції демократичного спрямування. Зрозуміло, що західні країни нададуть потрібну допомогу в цій справі. Для цього переходу й кращого завтра Київ має всі засади, котрі бракують, принайні вповні, Москві. Для українців існує нагода відродити націю, відбудувати державу, можливість, що трапляється раз в житті.

Окружний з'їзд Нюйоркської Округи СУА

Окружний з'їзд відділів СУА Округи Ню Йорк відбувся в домівці СУА в Ню Йорку в неділю, 15-го березня.

З'їзд відкрила голова Округи Надя Савчук, молитвою та однохвилинною мовчанкою вшановано па м'ять членок, котрі відійшли у вічність. Вона підкреслила, що це вперше з'їзд Округи відбувається в той час, коли наша мрія про незалежну українську державу стала дійсністю. Як предсідниця, з'їздом проводила Марія Томоруг, членка 3-го Відділу. Секретарювала Галина Білик, членка 83-го Відділу. Голова Надя Савчук попросила до президії представницю Головної Управи СУА Ірену Чайківську. Перша частина з'їзду була присвячена звітам уступаючої управи і референток Округи, дискусії над звітами і їх прийняттю, а також представленню голів Відділів і їх делегаток.

Усі звіти були дуже вичерпні. Вони дали уяву про велику і багатогранну працю, яку проявили Відділи Округи.

Найбільш пекучою виявилася справа придбання фондів на будову Українського Музею і збільшення запасного фонду для журналу СУА „Наше Життя", який в 1993 році буде відзначати своє 50-ліття. У другій частині з'їзду виступила представниця Головної Управи СУА Ірена Чайківська. Вона передала привіт від Головної Управи СУА для з'їзду і признання для Відділів Округи за їх жертвенну працю, поручала координувати працю суспільної опіки з референткою суспільної опіки Головної Управи СУА, піддала думку, щоб відділи спонсорували одну сторінку за 250 долярів у журналі „Наше Життя", бо це дуже змінило б фонди журналу. Також повідомила про 23-тю конференцію СУА, що відбудеться у 1993 році на Союзівці. У з'їзді взяли участь, крім гостей і членів Головної Управи СУА, 15 голів відділів, 41 делегатка і 15 членок Округи.

Комісія ухвал відчитала опрацьовані резолюції, які прийнято одноголосно. Відтак Емілія Ройовська, членка 21-го Відділу в заступстві голови номінаційної комісії Ірени Мокрівської, членки 83-го Відділу, подала до відома листу нової управи і контрольної комісії на 1992 рік.Листу прийнято одноголосно в такому складі: голова — Надія Савчук, заступниця голови — Рома Шуган, заступниця і референтка зовнішніх зв'язків — Ольга Літепло, протокольна секретарка — Ольга Руденська, кореспонденційна секретарка — Євгенія Івашків, скарбничка — Лідія Закревська, організаційна — Анна Байляк, культурно-освітня — Стефанія Косович і комісія: Михайлина Баран, Ірина Стецьків і Оля Гірна, суспільна опіка — Віра Кушнір, стипендійна — Уляна Ганущак, виховна — Ольга Женецька, пресова — Іванна Мачай, мистецька і музею — Люба Фірчук, господарська — Галя Оберишин і Анна Натина, хорунжі — Анна Куснірчук і Віра Шуль. Контрольна Комісія: голова — Леся Гой, члени — Анна Рак, Олександра Крумшин, Христя Навроцька, Леся Юзенів.

Новообрана голова Надя Савчук подякувала присутнім за довір'я і перевибір її на голову. У своєму слові згадала, щоб всякі збірки з різних нагод переводити через Організацію СУА, зміцнити ряди СУА новими членками і дати допомогу новозаснованим Відділам. Скарбничка Лідія Закревська подала проєкт бюджету на 1992 рік,а також пропозицію, щоб з нагоди з'їзду Округи призначити 250 долярів на репрезентацію і 100 долярів на фонд журналу СУА „Наше Життя", що з'їзд прийняв одноголосно. Відтак голова Надя Савчук подала дату наступних сходин на 14-го квітня. Відспіванням національного гимну закрито з'їзд Округи.

Іванна Мачай

У Філядельфії...

(Закінчення зі стор. 1)

його у єпископи. Владиканомінат стає на так званий „орелець" — малий килим, на якому зображено городмісто, в якому повірено архиєреєві „дбайливість, піклування та духовну опіку над вірними". Над картиною, що зображує місто з розпростертими крилами є зображення орла з сяйвом навколо його голови. Сяйво навколо голови орла вказує на високе знання богословської науки. „Орелець" є символом високого архиєрейського уряду, бистроти думки і глибокого знання архиєрея. На орелець нікому, крім єпископа, ставати не вільно. Єпископномінат стає на згаданому килимі і виголошує приписане віровизнання. Це він робить тричі, кожного разу відчитує інший приписаний текст і за кожним відчитанням визнання віри робить один крок вперед. Орелець вживали вже в перших віках християнства. А коли ще не було тканих килимів з орельцями, то малювали кола на підлозі і вказували, де має стояти номінат чи архиєрей.

О год. 2-ій митрополичий собор непорочного зачаття вже був заповнений вірними. Попереду — коло 80 священиків, багато сестермонахинь, представники різних установ. Процесія складалась з 26-ох Архиєреїв, включаючи чотирьох Владик Філядельфійської Митрополії, п'ятьох з Пітсбурзької на чолі з Митрополитом Коцішком, Митрополит Максим Германюк з Вінніпегу та Владика Ізидор Борецький з Торонто, Владика Єронім Хиній, ЧСВВ, з Вестмінстеру, Владика Михайло Кучмяк, ЧНІ, з Англії, та Владика Михаїл Гринчишин, ЧНІ, з Франції, десять римо-католицьких єпископів на чолі з Архиєпископом Філядельфії, Кардиналом Ентоні Бевілякква, Єпископ мелхітів Самбра з Епархії Нютон і Владика Всеволод з Української Православної Церкви, що в молитовному з'єднанні з Константинопольським Патріярхом.

Після Богослуження відбувся бенкет. Проповіді, промови та світлини, описи архиєрейських риз та гербу нового Владики подамо в наступному числі нашого часопису.

ЩЕ ДО ПРИЙНЯТТЯ Міжнародним Судом остаточного рішення щодо позову Лібії проти ЗСА і Великобританії стало відомо, що лібійський диктатор Муамар Каддафі погодився на певних умовах видати двох терористів Лондонові або Вашінґтонові. Однак резолюція Ради Безпеки ООН вимагає, щоб Каддафі, крім того, офіційно відмовився від політики міжнародного тероризму і сприяв Парижу в розстерженні обставин загибелі французького літака зі 170 пасажирами в 1989 році, оскільки у його знищенні сильна підозра падає також на лібійців.

МИНУЛОГО ПОНЕДІЛКА, 13-го квітня, військово-морське судно американської прибережної сторожі підібрало з бурхливого океану 168 гаїтян, які на чотирьох переповнених риболовських човнах віддалялися від рідних берегів. Зі стихійних морських хвиль врятувала нещасників на міжнародних водах американська прибережна сторожа та перевезла їх на військово-морську базу ЗСА Ґвантанамо Бей в Кубі, де їх переслухають урядники американської іміґраційної служби.

А ми таки...

(Закінчення зі стор. 2)

ку нового сторіччя заснують З'єднані Стейти Европи. Але останньо насуваються сумніви і щодо того. Відживають національна ексклюзивність і нетерпимість до несвоїх. У Франції протести проти арабських поселенців, головно з Альжирії і Марокко, в Німеччині проти емігрантів зі Сходу, у Великобританії проти поселенців із Індії. Протести проти „менших". А ці меншини наслідок минулого колоніялізму — усюди. Україна дуже толерантна супроти її „меншин", хоч це свідки колонізаторської опресії. Причини зрозумілі. Парадоксальне явище в Европі: бувало колоніяльні держави загарбували індустріяльно нерозвинені, а багаті у природі ресурси країни. Нині тренд обернувся. Колишні підколоніяльні народи пхаються на територію колишніх колонізаторів і намагаються колонізувати землі колонізаторів: мехіканці інші південні американці заливають ЗСА, бангладешці Англію і т. д. Винятком Росія — українці не рвуться на північ. Чи не єдина сьогодні Росія далі проявляє колонізаторські тенденції, коли взяти хоч би до уваги її претенції на Крим, Донеччину, Трансдністрію.

Націоналізм „Майн Кампфів" проминув безповоротно. І він не оживе, бо скомпромітував себе на віки-вічні. Ожив націоналізм Фіхте, Маціні, Шевченка. Оборонний націоналізм. Не посягати по чуже, як Гітлерівський,(чи Домбського-Грабовського, польський, якщо мова про наші західні землі), а завершивши контролю над своїм — боронити те своє. Не прийняв і ще до свідомости такого виду націоналізму, наш північний сусід. Але намагаймось вірити, що він теж урешті урозуміється. Наш націоналізм репрезентує нині Леонід Кравчук. Розумний, здоровий, морально і політично. Тож не переймаймось, коли хтось говорить про український „націоналізм". Тільки упереджена особа може закидати нам нині якісь тоталітарні, чи навіть авторитарні настанови.

„Персональна..."

(Закінчення зі стор. 2)

1981 року. Це видання було даром Тисячоліттю Хрищення України. В цій книзі М. Бойко бажав не тільки відзначити роковини Святого Письма, але також показати віру в Бога не тільки серед українців, але й серед усіх тодішніх слов'ян. В цьому виданні показані шрифти, застави, мистецькі ініціяли та внутрішні прикраси — гравіровані й відливні.

І хоч більшість бібліографічних праць, які написав Максим Бойко, стосується його рідної Волині, проте діяпазон його праці не обмежувався однією Волинню. Наприклад,1992 року було видано його 170-сторінкову хронологічну студію — „Репертуар української бібліографії", в якій подано чимало свіжого, нового та цінного матеріялу і яка підводить підсумки рідномовної бібліографії. Рік перед тим також вийшла з друку його 129-сторінкова праця — „Істотні основи української бібліографії", у якій подано історичні основи української бібліографії. Пару років пізніше, 1984 року, виходить у світ 151-сторінкова книжка — „Показник до записок Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка — 1892—1982 р." (довідник до записок бібліотек університету Індіяни). І т. д. Не раз дивуєшся — як людина, працюючи на „хліб насущний і т. д. може знаходити час для такої плідної наукової праці?

На щастя, бібліографічно-публіцистична праця д-ра Максима Бойка не пройшла поза увагою української преси в діяспорі — в тому числі нашої „Свободи". Про неї часто писали особи, які цінять українську книжку та її авторів. Зокрема, дуже позитивно про працю нашого автора відгукувалися у нашій пресі такі відомі особи нашої спільноти, як письменник Степан Радіон, д-р Кость Церкевич, д-р Роман Верес, Василь Михальчук (псевд. Іван Каноненко, д-р Олександер Соколишин, д-р Петро Стерчо та інші.

Сподіваємось, що д-р М. Бойко, не кладучи свого пера на відпочинок і далі працюватиме в його улюбленій ділянці для добра Українського народу.

В ШОСТУ СУМНУ І БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
ніколи незабутнього нашого найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п.

Андрія Ройовського

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в суботу, 18-го квітня 1992 р. о год. 8:30 ранку в українській католицькій церкві св. Духа в Брукліні, Н. Й.

при 161 N. 5th Street

Про молитви за спокій душі покійного просять

дружина ЕМІЛІЯ і родина

Ділимося болючою вісткою з ріднею, приятелями і знайомими, що дня 23-го березня 1992 р. відійшов у вічність на 79-му році життя в Рочестері, Н. Й.

наш найдорожчий

МУЖ, ШВАҐЕР, СТРИЙКО І ПЛЕМІННИК

бл. п.

АНДРІЙ ФАЛАТ

уроджений в селі Вислік Великий на Лемківщині

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в четвер, 26-го березня, з церкви Богоявлення, а відтак на цвинтар „Голі Сепульхер", де похоронено покійного в родинному гробі.

Покійний залишив у глибокому смутку:

дружину — МАРІЮ
братову — МАРІЮ ФАЛАТ (ТЕОДОРОВУ)
братанка — МИХАЙЛА ФАЛАТА з дружиною ШЕРЕН і дітьми: АЛЄКСАНДЕР, НИКОЛА і ХРИСТИНА
братанниця — ІРЕНА ФАЛАТ
родина в Україні і Польщі

Замість квітів, проситься складати пожертви на допомогу Лемківщини.

У СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ

У світлу пам'ять померлих дорогих осіб на українські студії в Гарвардському університеті пожертвували:

Параскевія Пікас-Витвицька — $1,000 в пам'ять мужа бл. п. ІВАНА ВИТВИЦЬКОГО.

Д-р Богдан і Ольга Фецовичі — $1,000 в пам'ять батьків бл. п. СЕМЕНА І ІРИНИ ФЕЦОВИЧІВ.

Е. Держко — 1,000 в пам'ять дружини бл. п. ОРИСІ-ІРЕНИ ДЕРЖКО, з дому БИКАЛОВИЧ.

Галя і Василь Тхір — $1,000 замість квітів на могилу св. п. ІВАНА ПОТОЦЬКОГО.

Іван Павлюк — $1,000 в пам'ять двоюрідного брата бл. п. ВАСИЛЯ МАЗУРИКА і його дружини МАРІЇ.

Богдан Олійник — $500 згідно з волею брата бл. п. РОМАНА ОЛІЙНИКА в світлу Його пам'ять.

Д-р Олег і д-р Іванна Ратичі — $500 та дорівнювальний даток працедавця, в пам'ять доньки бл. п. ЮЛІЯНИ РАТИЧ, на фонд Літньої Школи Українознавства в Гарварді.

Євгенія Окрушко — $500 в пам'ять чоловіка бл. п. АНДРІЯ ОКРУШКА.

Інж. Ярослав Цюк — $500 та дорівнювальний даток працедавця, замість квітів на могилу бл. п. ВОЛОДИМИРИ САВЧИНСЬКОЇ і бл. п. ОКСАНИ ГУМЕНЮК.

Александра Волошин — $200 в пам'ять мужа бл. п. ПЕТРА ВОЛОШИНА в десяту річницю смерти.

Марія Каплиста — $100 в дванадцяту річницю смерти мужа бл. п. проф. інж. МАКАРА КАПЛИСТОГО в світлу Його пам'ять.

Д-р Ярослав К. Рожанковський — $100 у пам'ять бл. п. д-ра РОМАНА МИКОЛАЄВИЧА.

Сальвина Іваницька — $100 в пам'ять мужа бл. п. МИКОЛИ ІВАНИЦЬКОГО в десяту річницю смерти, на видання Історії України М. Грушевського.

Герта Соколик — $100 в пам'ять чоловіка б. п. д-ра ВАСИЛЯ СОКОЛИКА.

Дружина Лідія Бульба, доні — Таня Витвицька з чоловіком Андрієм, Іванка Олесницька з чоловіком адв. Нестором - по $100; Софія Олесницька, Марія і Роман Павлишини — по $50; Ярослава і Микола Гординські — 10 в пам'ять бл. п. МИКОЛИ БУЛЬБИ.

Лука і Марфа Кудрик — $50 замість квітів на могилу бл. п. МИХАЙЛА КУДРИКА.

Микола і Діоніза Ненедкевичі — $50 вшановуючи пам'ять батька бл. п. о. ОЛЕКСІЯ НЕНАДКЕВИЧА в 45-ту річницю смерти.

Юрій Олесницький — $50 в пам'ять брата бл. п. д-ра БОГДАНА ОЛЕСНИЦЬКОГО, у вісімнадцяту річницю смерти.

Євгенія Сітницька — $50 замість квітів на могилу бл. п. адв. МИКОЛИ РАДОВИЧА, колишнього голови УККА в Ню Брітан, Конн.

Badger Engineers Inc., Dudley D.B. Samoiloff, Katharine W. Sonnenberg — **по $50**; Charles N. Deane, Marie Prucknicki, Dr. Francis W. Sennott, William D. and Jean A. Sommers — **по $25 в пам'ять бл. п. ІВАНА МАКАРЦЯ.**

Миртел Марусин — $50; Українсько-Американський Народний Дім у Клеймонт, Делавер — $30; Марія Дорожинська, Ольга і Сем Літепло — по $25 в пам'ять бл. п. д-ра ВОЛОДИМИРА ЮЗИЧА.

Д-р Іларіон Калиневич - $30 замість квітів на могилу бл. п. д-ра ЮРІЯ СТАРОСОЛЬСЬКОГО.

Інж. Ярослав і Ольга Дужі — $25 у пам'ять бл. п. МАРІЇ ЛАЗАРЧУК.

Інж. Ярослав і Ольга Дужі — $25; Володимир і Оксана Баран, Юрій і Зірка Дужі, Зіна Козак і Орест Захарій, Оксана Кордуба-Качинська, Михайло й Ольга Ніновські — по $10 в пам'ять бл. п. д-ра РОМАНА БЛЮЯ.

Дякуючи жертводавцям за пожертви линемо до Господа з молитовним проханням, щоб дарив Померших вічним спокоєм і радістю./

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА
ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА

Братство кол. Вояків 1-ої Української Дивізії УНА
Станиця у Філядельфії, Па.

Ділимося сумною вісткою з побратимами й українською Громадою, що 3-го квітня 1992 р. відійшов у вічність

сл. п. д-р

Олексій Ґардецький

колишній підстаршина 1-ої УД УНА, учасник боїв під Бродами та довголітній член Станиці й української громади.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 6-го квітня 1992 р. в церкві Благовіщення Пречистої Діви Марії, а відтак на кладовище св. Марії у Факс Чейс, Па.

Дружині Евгенії і всій родині висловлюємо щире співчуття.

УПРАВА СТАНИЦІ

Ділимося сумною і болючою вісткою з родиною і приятелями, що 24-го березня 1992 р. несподівано відійшов у вічність, в Оттаві, Канада

наш найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО І ДІДО

бл. п. інж.

СТЕПАН СИМКО

Залишені в глибокому смутку:

дружина — ЮЛІЯ
сини —
д-р ОРЕСТ з дружиною ІВАННОЮ з дочками — СОФІЄЮ, МАРТОЮ
інж. ЯРЕМА з дочкою ХРИСТИНОЮ
д-р ЯРОСЛАВ
дочка — піяністка ВІРА

ПОХОРОННА ВІДПРАВА відбулася 27-го березня в церкві св. Івана Хрестителя, СВЯТУ ЛІТУРГІЮ з ПАНАХИДОЮ відправляли: Преос. Митрополит Максим Грерманюк з о. Володимиром Шевчуком. Прощальну дуже цінну промову виголосив Преос. Митрополит Максим Германюк.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

В ПОНЕДІЛОК, 13-ГО КВІТНЯ, Москву з незаплянованою візитою відвідав міністер фінансів ЗСА Ніколас Брейді. Перед тим він був у Будапешті, взявши участь у засіданні ради керівників Европейського банку реконструкції і розвитку.

Для вигоди читачів, які бажають писати листи до Білого Дому, чи до Державного департаменту ЗСА, подаємо адреси:

The President
The White House
Washington, D.C. 20500

Department of State
Mr. James Baker, Secr.
2201 C St. N.W.
Washington, D.C. 20520

Письменники...

(Закінчення зі стор. 1)

згідно з якою в соціялістичному суспільстві і, отже, в літературі, є тільки один конфлікт: добре бореться зі ще кращим.

І все ж я стверджую, що українська література не розділилася в собі, не втратила землі під собою, ні неба над собою, утримуючи на своїх плечах найдорожчий скарб народу — його мову. І в царські часи, і в комуністичні, письменницька громада в Україні не один раз залишалася останнім вогнищем національної свідомости і національної боротьби. Мабуть, сама наша мова є дивним даром Божим, магічним перснем Полікрата. Здавалося, геть усе задушено, все знищено — і раптом з'являється Сосюрове „Лубіть Україну", Малишкове „Україно моя". І навіть коли не з'являлося друком нічого, всі все одно знали, що той же зацькований, заляканий Павло Тичина — він ніжно любить Україну. Всі знали, передусім молоді письменники, як люблять Україну Микола Бажан, Олесь Гончар — і це живило народ".

Чого вдалося досягнути українській літературі в роки так званої „хрущовської відлиги"?

„Вона була занадто коротка. Мені припало тоді очолювати редакцію молодіжного літературно-громадського журналу „Дніпро". Серед авторів були Ліна Костенко, Іван Драч, Дмитро Павличко, Василь Стус, Іван Дзюба, Іван Світличний, Євген Гуцало, тобто вся молода генерація. Ми зазнавали шаленого тиску з боку партійної номенклятури, часто заборонялися вже видруковані числа. Пам'ятаю, як одного разу ми всім складом редакції змушені були ножицями вирізувати з готового місячника „крамольну" статтю Івана Дзюби. Після цього редакцію було розігнано, а мене звільнено спеціяльною постановою".

Тут, у З'єднаних Стейтах, українці знають, що Спілка письменників України була безпосередньо причетна до пробудження національного політичного руху. В якій мірі це є правдою?

„Як і в усіх інших історичних випадках, на цей раз загальнонародний спротив також започаткували письменники. Вернімося до 1987 року. Ми готували Пленум Спілки, єдиною темою якого було становище української мови. ЦК партії, відчуваючи, чим пахне, намагався нам перешкодити, але ми встояли. На тому Пленумі вперше на весь голос Дмитро Павличко й Іван Драч сказали про трагічне становище української мови в Україні. Ми створили Комісію для зв'язків з навчальними установами, невдовзі вона переросла у Товариство української мови імені Шевченка. Екологічний рух „зелених" і Народний Рух також виникли у сплічанських надрах. Першим, нехай читачі „Свободи" це знають, слова „Народний Рух" вимовив на наших зборах старий письменник-генерал Фока Бурлачук. Осередок Руху містився таки у нас, в Спілці, в наших же стінах діяло й Товариство української мови. Щодня до нас приходили і приїжджали сотні людей. Партійні функціонери дуже боялися цього, пробували звести ролю Руху до чисто літературних завдань, однак це їм не вдалося — хвиля вже котилася по всій Україні. Десятки письменників принесли свій літературний талант на олтар боротьби за незалежність, проте я назву тут тільки чотири перші заслужені в Русі імена: Іван Драч, Дмитро Павличко, Володимир Яворівський і Віктор Терен".

Все ж таки до чого вдавалися партійні власті?

„Ну ось викликали мене в ЦК і вимагали: Припини, закрий, введи у Спілці перепустки. Я стискав зуби і казав „ні". Мушу зізнатися, що викликав мене на „перевиховання" й тодішній завідуючий ідеологічним відділом ЦК Леонід Кравчук, та хоч він і виступав проти Руху, треба віддати йому належне. Коли ми засновували Товариство Української Мови, негайно скликалося Політбюро ЦК, запросили мене і Валентина Шевченко відразу почала з лайки, мовляв, українські письменники „каламутять воду". Дійшовши до питання заснування нашого товариства, В. Щербицький відмахнувся: „Нащо нам це? Не треба!" Тоді встає Л. Кравчук та й каже: „Чому ж не треба? В Росії подібне Товариство давно існує". Цей арґумент був для Щербицького безвідмовним: якщо є в Росії, то вже нехай і в нас. А коли партійні чиновники отямилися, було вже пізно: джин вилетів з пляшки".

Які погляди панують в СПУ щодо ставлення до уряду?

„Я певен, що сьогодні треба підтримати уряд. **Ми не маємо сильної, масової партії, котра могла б претендувати на ролю парляментарної. Але сильна влада нам потрібна не за рахунок ущемлення демократичних прав і свобод. Існує небезпека виникнення авторитарної, тоталітарної влади, тому мусимо бути пильні. Сильна влада потрібна виключно для відвернення економічного занепаду".**

Ситуація є така, що змушує українських письменників братися не тільки за політику, але й за економіку?

„Письменники істотно можуть прислужитися справі, вивчаючи досвід інших країн. Наприклад, я вивчав досвід Малайзії. Це абсолютний аналог для України. Спочатку португальська колонія, потім англійська. Все з землі забрано, все у запустінні, як у нас. А з 1975 року ця країна зробила гігантський крок вперед, хоч малайзійців тут, нагадую, лише у 54 відсотки. Все було китайським: школи, університети. А нині дитячі садки, коледжі, університети — все малайзійське. І найголовніше — малайзійський уряд. Ось із землею ми собі не можемо ради дати, а малайзійці зробили так: хочеш мати землю навічно — викупи. І відтоді люди почали її цінувати. Нині Україна веснує. Якщо ми добре зоремо, засіємо і зберемо хліб, то вистоїмо".

Що він вважає другим вирішальним чинником після хліба?

„Треба створити сильну українську армію. Президент Кравчук це робить, але не досить наполегливо і динамічно".

Чи є підстави говорити про вплив української письменників на міжнародну політику України?

„Тисяча підстав. Досить згадати, що постійну парляментську комісію в закордонних справах очолює Дмитро Павличко. **Вся наша література у великій мірі є представником України у** світі. Кожен з нас зіставляє життя рідної землі з життям світу, усі ми в цьому пильні і безкомпромісові, особливо коли йдеться про таємні і відверті антиукраїнські акції. Наприклад, я вам зараз просто з пам'яті майже дослівно зацитую ганебний антиукраїнський вислів з „Ню Йорк Таймсу". Ось, прошу: „Треба дати зрозуміти президентові Кравчукові, що його безцеремонне ставлення до Росії не принесе йому слави в Америці... Адміністрація Буша повинна докласти більше зусиль як на словах, так і на ділі, щоб показати російському народові, що Америка на його боці". Нас ці провокації не лякають, не боїмося ми неслави від неславних, наш Поет і сьогодні сказав би про нас усіх, що ми „просто йдем, у нас нема зерна неправди за собою". А щодо Росії, то вона ніколи не зможе відмитися від того історичного факту, що протягом віків формувалася, економічно і психологічно, як агресивна держава. Українські письменники підтримали президента Кравчука, коли він припинив передання атомових ракет з України до Росії, бо ми не є певні, а тим більше певною не може бути Америка, що ці ракети Росія не націлюватиме на нас".

В такому разі як письменники оцінюють перспективу існування Співдружности Незалежних Держав?

„Ми не маємо жодних ілюзій щодо СНД. **Україна повинна звідти вийти".**

Хоч сьогодні політичні теми є визначальні, читачі „Свободи" напевно хочуть дізнатися про власне літературне життя в Україні.

„Повірте, я свідомо обходив це питання. Воно дуже болюче. Ми сподівалися великого розвою видавничої справи, а маємо страшний спад. Подумати тільки: навіть у видавництві „Дніпро", яке досі було одним з п'яти найбільших **видавництв світу, за останні три місяці не вийшло жодної книжки.** Нема паперу, нема друкарень. Всі книжки, всі літературні журнали є збиткові. Збитковою стала популярна газета „Літературна Україна", і якби не пожертви діяспори, її б уже не існувало. Я глибоко переконаний, що „Літературна Україна" заслуговує, щоб врятувати її — це газета нової України, несхитна трибуна національної свідомости. Проблема полягає ще й у тому, що ми не можемо піти на продукування так званих „вигідних" книжок, не можемо опуститися до бульварщини, сексу, дешевих детективів. Колись американський культуролог Джордж Сантаяна писав з цього приводу: „Якщо культура стане масовою, то зійде нанівець, якщо ж вона хоче залишитися собою, мусить бути елітарною". Я теж так думаю. Тут йдеться не про формальне належання до еліти — мова про культивування глибоких духовних істин, без яких і культура, і зрештою народ, вироджується. Ось чому ми, в нужді і злиднях, все ж і сьогодні даємо дорогу великим творам невмирущого українського духу — книжкам з історії України, віршам і романам репресованих письменників, творчості незламних українських письменників у діяспорі".

Нехай це й буде останнім запитанням: що наш високий гість хоче сказати українцям Америки?

„Колись Шевченко посадив на далекому Аралі вербу, а тепер ми їздимо туди, ріжемо з тієї верби галузки і садимо в рідну українську землю. Щось подібне можна сказати про ролю української діяспори. Коли Україна була закута в кайдани, коли національне життя там майже згасло, тут, у діяспорі, воно жило, горіло і світило нам. Це вічний подвиг — зберегти мову, традиції, передати любов до України наступним поколінням. Слава Богу, сьогодні нас уже ніщо не роз'єднує, і завдання маємо спільне — збудувати велику і щасливу Україну. Забудьмо усі партійні непорозуміння. Ми члени єдиної партії — України".

● РОЗШУКИ ●

Ольга Кузьменко
пошукує брата
ВАСИЛЯ КУЗЬМЕНКА.
Хто знав би про нього або він сам прошу писати на:
P.O. Box 524
New York, N.Y. 10021

В ПОНЕДІЛОК, ЧЕРЕЗ ЧОТИРИ дні після поразки лейбористської партії на парляментарних виборах у Великобританії, її лідер Ніл Кіннок зрезиґнував. Очолившии партію в 1983 році, він обіцяв повернути країну на шлях соціялізму, однак реальне життя перекреслило ці пляни.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЕВА ЛАСАЙКО член УНС Відд. 123-го Т-ва ім. св. Марії в Скрентоні, Па. померла на 88-му році життя. Нар. 1903 року в Скрентоні, Па. Членом УНС стала 1947 року. Залишила у смутку сина Григорія, дві дочки Мерілен Пекар та Марґарету Ґарбоцьку; дві сестри Катерину Свінціцьку і Марію Полярчик; п'ять внуків і трьох правнуків та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 3-го січня 1992 року на укр. православному цвинтарі св. Михаїла в Скрентоні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

....

ЮЛІЯ ФЕСЕНКО член УНС Відд. 31-го Т-ва ім. свв. Кирила і Методія в Ст. Клер, Па. померла 15-го лютого 1992 року на 73-му році життя. Нар. 19-го травня 1919 року. Членом УНС стала 1937 року. Залишила у смутку братів Дмитра і Леона; шість сестер: Еву, Гелену, Елизабет, Катерину, Нендсі і Серу; племінників і племінниць. Похорон відбувся 8-го лютого 1992 року на укр. кат. цвинтарі Святої Тройці в Ст. Клер, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Михайло Сток, секр.

....

ТЕОДОР САВЯК член УНС Відділу 390-го Т-ва ім. Івана Франка в Брістолі, Кт. помер 16-го січня 1992 року на 74-му році життя. Нар. 1-го червня 1917 року в Тарнові, Польща. Членом УНС став 1933 року. Залишив у смутку дружину Дороті, сина Едмунда, дочки Віру Сімсон і Дженет Вілліямс. Похорон відбувся на місцевому цвинтарі в Брістолі, Кт.

Вічна Йому Пам'ять!

Петро Буґрин, секр.

....

ТОМА ТОМПСОН член УНС Відд. 192-го Т-ва „Запорозька Січ" в Геркімер, Н.Й. помер 30-го січня 1992 року на 75-му році життя. Нар. 25-го квітня 1916 року в Геркімер, Н.Й. Членом УНС став 1935 року. Залишив у смутку дружину Анну, синів: Тому з дружиною Леннон, Вілляма з дружиною Ліліян і Роберта х дружиною Лізою; шість внуків і дальшу родину. Похорон відбувся 1-го лютого 1992 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Тонаванда, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа Відділу.

....

ПАВЛО КОНЦЕВИЧ член УНС Відд. 137-го Т-ва ім. Богдана Хмельницького в Вест Істон, Па. помер 12-го лютого 1992 року на 66-му році життя. Нар. 8-го жовтня 1925 року у Фейвет Кавнті, Па. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Еленор; сестер — Ольгу Арнольд і Гелен Рот, племінників і племінниць. Похорон відбувся 17-го лютого 1992 року на цвинтарі Меморіял Шрайн в Істон, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Стефан Колодруб, секр.

....

ТЕОДОР БАСЮК член УНС Відд. 371-го Т-ва „Запорозька Січ" в Нюарку, Н.Дж. помер 26-го листопада 1991 року на 80-му році життя. Нар. 1911 року в Середпільцях, повіт Радехів, Україна. Членом УНС став 1972 року. Залишив у смутку сестрінка Василя Гнатіва. Похорон відбувся 29-го листопада 1991 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Дереш, секр.

....

Д-р БОГДАН МАСИК член УНС Відд. 165-го Т-ва ім. Тараса Шевченка в Толідо, Огайо помер 27-го листопада 1991 року на 70-му році життя. Нар. 24-го листопада 1921 року в Стрелкові, Польща. Членом УНС став 1967 року. Залишив у смутку дружину Надію, сина д-ра Тараса, дочки — д-р Тамару, д-р Тетяну, Таїсу, Тіну і Тессу з родинами; маму Марію і 6 внуків. Похорон відбувся 7-го грудня 1991 року на цвинтарі Toledo Memorial Park **в Сильванії, Огайо.**

Вічна Йому Пам'ять!

Марія К. Пелехата, секр.

....

ВАСИЛЬ ЦВИК член УНС Відд. 156-го Т-ва ім. Т. Шевченка в Брукгевен, Па. помер 12-го лютого 1992 року на 74-му році життя. Нар. 5-го січня 1918 року в Деркселл Гілл, Па. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дружину Гелен; синів Вілліяма і Ґері; дві дочки Патрисю Шанко і Дороті Ендрюс; брата Александра, сестри Ірену Рейнолдс і Лілліян Дік; 6 внуків і одного правнука. Похорон відбувся 15-го лютого 1992 року на цвинтарі Ловн Крофт в Ловер Чайчестер, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Михайло Новак, секр.

....

МИХАЙЛО РОМАНКО член УНС Відд. 230-го Т-ва ім. св. Івана Хрестителя в Янґставні, Огайо помер 17-го грудня 1991 року на 70-му році життя. Нар. 16-го жовтня 1921 року в Янґставні, Огайо. Членом УНС став 1938 року. Залишив у смутку дружину Катерину, дві дочки Моніку Кіфер і Бонні, троє внуків і двох братів Йосифа і Дмитра. Похорон відбувся 21-го грудня 1991 року на цвинтарі Кальварія в Янґставні, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

А. Боровицька, секр.

....

ІРЕНА ЩАВІНСЬКА член УНС Відд. 127-го Т-ва ім. св. Миколая в Баффало, Н.Й. померла 4-го грудня 1991 року на 67-му році життя. Нар. 11-го листопада 1924 року в Україні. Членом УНС стала 1974 року. Залишила у смутку сина Петра, дочки — Анну Свенсон, Мері Фелтон і Бенні Щавінську, вісім внуків, сестру і брата. Похорон відбувся 7-го грудня 1991 року на цвинтарі св. Матея у Вест Сенека, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

П. Гаравус, секр.

....